

## **PEDAGOGO VEIKLOS TOBULINIMO GALIMYBĖS, MOKANT ANTROSIOS UŽSIENIO (VOKIEČIŲ) KALBOS: FILMŲ UŽSIENIO KALBA ASPEKTAS**

**Doc. dr. Nijolė Čiučiulkienė**

*Aleksandro Stulginskio universitetas*

**Jurgita Lukienė**

*Kauno technologijos universitetas*

**Anotacija.** Europos Komisijos prioritetinė tema yra europinio raštingumo (angl. *European literacy*) ugdymas. Raštingumas įvardijamas kaip pastovus dinaminis socialinis ir kultūrinis fenomenas, kuriam įtaką daro socialiniai pokyčiai ir greitas komunikacinių technologijų vystymasis (Walczak-Niewiadomska, A., 2015). Viena iš sąlygų tobulinti europinio raštingumo kompetencijas yra kalbų įvairovės puoselėjimas. Kaip teigiama UNESCO ir Europos Komisijos dokumentuose apie užsienio kalbų mokėjimą, Europos piliečiai turėtų bendrauti bent dviem užsienio kalbomis (Gelūnas, 2015). Intensyvėjant integracijos procesams, ugdytojai vis dažniau tenka dirbti tarptautinėse grupėse, mokyti antrosios užsienio kalbos (vokiečių) globaliosios lingua franca (šiuo atveju anglų) kontekste, t. y. mokyti vokiečių kalbos, kalbant angliškai. Tai didelis iššūkis užsienio kalbos mokytojams/dėstytojams, nes, siekiant veiksmingo užsienio kalbų mokymo, užsienio kalbų mokantys pedagogai turi tobulinti savo metodų repertuarą, vaidmenis, ugdymo turinį praturtinti realiomis gyvenimo situacijomis (Leonavičienė, V., Salienė, V., 2013), todėl ypač svarbu pateikti įdomią, aktualią, motyvuojančią užsienio kalbos mokymo(si) medžiagą, kuri papildytų gaunamą informaciją vaizdiniais anglų kalba vaizdiniais, komentuojamais vokiškai. Vienas iš tokių metodų yra filmų originalo kalba aktyvus žiūrėjimas, taikant užduočių įvairovę užsienio kalbos įsisavinimui. Filmų originalo kalba efektyvumas, mokantis užsienio kalbos (Blell, Leutge, 2008), tyrinėjamas atliekant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą (angl. *action research*), leidžiantį įtraukti besimokančiuosius į aktyvų užsienio kalbos mokymosi problemų sprendimą (Cohen, M., Morrison, K., 2007). Tai atspindi kartu su besimokančiais formuluojant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimo klausimą: „Kaip galėčiau padėti anglų kalba kalbantiems besimokantiems tobulinti savo kalbėjimo vokiškai įgūdžius, naudojant filmus originalo kalba?“ Šį klausimą galima traktuoti kaip mini užsienio kalbos mokymosi programą, apimančią veiklas, tokias kaip teksto originalo kalba klausymas, reikšmės interpretavimas, subtitravimo gebėjimų ugdymas, autorinio teksto įrašo kūrimas ir kt. Atliekant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą, išryškėjo tokie teigiami pokyčiai: studentai teigia, kad pirmiausia patobulėjo jų pirmosios užsienio kalbos (anglų) žinios, kad kartu su dėstytoja analizuodami savo vokiečių kalbos mokymosi problemas, galėjo remtis anglų kalbos mokymosi patirtimi, geriau suprato filmų, kaip užsienio kalbos mokymosi metodo, galimybes, todėl, lygindami kalbų panašumus, lengviau įsiminė žodyną. Be to, besimokančiųjų

*nuomone, frazė, susijusi su vaizdu ir garsu, plėtojo klausymo ir kalbėjimo įgūdžius, o naudodami informacines technologijas subtitrų kūrimui, aktyviai mokėsi gramatikos, rašybos ir leksikos. Besimokantieji taip pat paminėjo ir trūkumus: ne visada pavykdavo išgirsti tai, kas sakoma, suprasti frazeologismus ar idiomias.*

**Pagrindiniai žodžiai:** *antrosios užsienio kalbos mokymas(is) anglų kalba, informacinės technologijos, filmai originalo kalba, veiklos tobulinimo tyrimas.*

**Įvadas.** Kaip teigia P. Freiras (2000), raštingumas yra „žodžio ir pasaulio skaitymas“ arba, kitais žodžiais tariant, mokėjimas suprasti ekonomikos, kultūros, meno ženklus. Vadinasi, yra kultūrinis raštingumas, ekonominis raštingumas, meninis raštingumas ir pan. Raštingumas taip pat gali būti įvardijamas kaip dinaminis socialinis ir kultūrinis fenomenas, kurį modeliuoja įvairūs socialiniai pokyčiai ir greitas komunikacinių technologijų vystymasis (Walczak-Niewiadomska, A., 2015). Taigi, šiandien raštingumas yra kur kas platesnė sąvoka nei gebėjimas skaityti ir rašyti – tai pagrindinė investicija į ateitį ir pirmas žingsnis į naujas raštingumo formas XXI amžiuje (Bokova, I., 2016). Dabarties epocha – *tai žinių visuomenės, daugiakalbystės ir daugiakultūriškumo, kūrybingumo ir inovacijų laikas* (Vaišnie-nė, D., Zabarskaitė, J., Rehm, G., Uszkoreit, H., 2012; Ramonienė, M., 2014; Gelū-nas, A., 2015), *todėl šiuolaikinis raštingumas apima klasikinio raštingumo, kalbos technologijų išmanymo, kultūrinio raštingumo ir informacinio raštingumo aspektus ir apjungia juos į holistinę raštingumo vienovę. Tokio raštingumo gebėjimus turin-tys jauni žmonės bus pasirengę aktyviai ir kūrybiškai dalyvauti vis spartėjančiuose šiuolaikinio gyvenimo procesuose, būti konkurencingi globalioje dabartinio pasau-lio erdvėje* (Rehm, G., Uszkoreit, H., Dagan, I., Goetcherian, V., Dogan, M. U., Mermer, C. ir kt., 2014).

Viena iš esminių prielaidų būti raštingu holistine prasme yra užsienio kalbų mokėjimas. Palyginus su 2001 m. Lietuvos piliečių surašymo duomenimis, 2011 m. padaugėjo gyventojų, mokančių užsienio kalbų – 78,5 procento mokėjo vieną ar daugiau užsienio kalbų. Palyginus su 2001 m., išaugo anglų kalbą mokančių gy-ventojų dalis (nuo 16,9 iki 30,4 proc.). Rusų kalbą mokėjo 63 procentai gyventojų, lenkų – 8,5 procento, vokiečių – 8,3 procento. Anglų ir vokiečių kalbos išlieka po-puliariausios tarp jaunų gyventojų. Beveik pusė gyventojų, mokančių anglų kalbą, buvo 15–29 metų amžiaus. Kas trečias gyventojas, mokėjęs vokiečių arba prancūzų kalbą, buvo 20–34 metų.

Spartėjant globalizacijos procesams, antrosios užsienio kalbos mokymasis tarptautinėse grupėse, vartojant pirmąją užsienio kalbą (anglų), tampa neišven-giama realybe. Šios problemos sprendimas skatina kūrybiškai pažvelgti į užsienio kalbų mokymą, akcentuojant aktyvius mokymosi metodus, priemones, ir juos įver-tinti (Augustinienė, A., Čiučiulkiene, N., 2013). Vienas iš tokių metodų yra kalbų mokymasis, kaip mokomąją medžiagą naudojant filmus originalo kalba, todėl šio straipsnio tyrimo objektas yra filmų originalo kalba taikymo galimybės, mokantis

antrosios užsienio kalbos, komunikuojant pirmąją užsienio kalba. **Tyrimo tikslas** – atskleisti filmų originalo kalba užsienio kalbos dėstyje veiksmingumą, atliekant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą. Tikslui pasiekti keliami šie **uždaviniai**:

1. Atlikti sampratų „europinis raštingumas“, „filmų originalo kalba naudojimas kaip metodas“ mokslinės literatūros analizę.

2. Pagrįsti filmų originalo kalba naudojimo efektyvumą, atliekant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą.

3. Atlikti studentų požiūrių į filmų originalo kalba naudojimo turinio analizę.

Atliekant tyrimą, naudoti šie **mokslinio tyrimo metodai**:

- mokslinės literatūros analizė;
- dokumentų analizė;
- pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimas;
- studentų požiūrių į filmų originalo kalba naudojimą (angl. *content*) turinio analizė.

Straipsnį sudaro trys dalys: pirmojoje dalyje atliekama mokslinės literatūros analizė, kurios tikslas – išanalizuoti europinio raštingumo, filmų originalo kalba naudojimo kaip metodo sampratas. Antroji dalis skirta pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimo analizei, išryškinant filmų originalo kalba naudojimo efektyvumą, mokantis vokiečių kalbos, kada dėstytojas ir besimokantieji komunikuoja angliškai. Trečioji dalis skirta tyrimo rezultatų aptarimui ir diskusijai. Straipsnio pabaigoje pateikiamos išvados.

**Tyrimo metodai.** Duomenų rinkimo metodai: mokslinės literatūros analizė, studentų apklausa raštu. Duomenų analizės metodai: fenomenografinė tiriamųjų požiūrių turinio analizė.

## Pagrindinė straipsnio dalis

### 1. Sampratų „europinis raštingumas“, „filmų originalo kalba naudojimas kaip metodas“ analizė

Raštingumas siejamas su pačiomis įvairiausiomis šiandienos gyvenimo aktualijomis. Jis apima skirtingas gyvenimo sritis. Shelly Stagg Petreson, Daphne Heywood (2007), Jennifer Rowsell (2013), Teresa Cremin (2015) raštingumo sąvokos įvairovę sieja su mokymo ir mokymosi socialinės ir technologinės aplinkos kaita, jos multimodalumu. Raštingumas įvardijamas kaip pastovus dinaminis, socialinis ir kultūrinis fenomenas, kuriam įtaką daro socialiniai pokyčiai ir greitas komunikacinių technologijų vystymasis, todėl raštingumo sampratoje galima išskirti tokius teminius aspektus:

- raštingumas švietimo institucijose ir už jų ribų: nuo ankstyvojo amžiaus iki senatvės;
- mokymas mokyti: raštingumo mokymas;

- daugiakalbiškumas (angl. *multilingualism*), pliuralizmas, literatūra skirtingose kultūrose;
- vaikų, paauglių ir suaugusiųjų literatūra: tradicija, nauji žanrai, naujos medijos;
- raštingumo skatinimas socialinėse svetainėse: bibliotekos, skaitytojų grupės, konkursai ir pan.;
- raštingumas: prieinamumas, lygybė/nelygybė ir negalia;
- daugiaraštingumas (angl. *multiliteracies*): tekstai, kontekstai, koncepcijos, praktika, tapatybė, pilietybė.

Holistinė raštingumo samprata skatina ir holistinį raštingumo mokymą, todėl šiandienos paskaitoje/pamokoje dėstytojas/mokytojas turėtų būti šiuolaikiškas, inovatyvus, gebantis komunikuoti keliomis užsienio kalbomis, motyvuotas naudoti technologijas, taikyti lanksčius ir įvairius mokymo(si) metodus, kurie žadintų ne tik tradicinį besimokančiojo raštingumo tobulinimą, bet ir vizualinio raštingumo ugdymą, kuris skatintų smalsumą, kūrybingumą ir motyvaciją mokytis užsienio kalbų (Čiučiulkienė, N., 2004; Cremin, T., 2015), naudojantis medijų ir technologijų galimybėmis. Šiame kontekste išryškėja televizijos ir interneto vaidmuo. Televizija ir internetas sudaro sąlygas įsitraukti į originalią kalbinę aplinką ir mokytis užsienio kalbos, stebint įvairaus žanro filmus, serialus, televizijos šou. Žinių pranešimai – taip pat puiki priemonė ir būdas mokytis kalbų.

Atskirai reikėtų akcentuoti filmų originalo kalba vaidmenį, mokant antrosios užsienio kalbos tarptautinėje grupėje, kai, komunikuojant angliškai, mokomasi vokiečių kalbos. Filmas yra kino ar televizijos kūrinys; meninį vaizdą sudaro filme užfiksuoti erdviniai vaizdai (suvaidintos scenos, nuotraukos iš natūros, piešiniai) ir garsai (kalba, muzika). Filmų ypatinga savybė yra išsamus komunikacinės situacijos vaizdavimas (Faulstich, W., 2002). Vaizdo ir garso dinaminė kaita leidžia besimokantiems įdėmiau stebėti ir geriau suprasti situaciją. Jie gali vienu metu stebėti ir girdėti filmo herojus, nustatyti jų amžių, lytį, santykius tarp dalyvių ir t. t. Matydami aprangą, gali nustatyti jų socialinį statusą arba atpažinti, ką jie šiuo metu veikia, iš mimikos, gestų suprasti nuotaiką ir jausmus. Filmų demonstravimas turėtų sudominti besimokantįjį, net jei jo kalbos žinios yra ribotos.

Dabartinėje paskaitoje filmas nepakankamai vertinamas kaip užsienio kalbos mokymosi metodas. Vis dar gajus stereotipas, kad filmas demonstruojamas tam, kad užpildytų likusį laiką (Hahn, N., 2015), tačiau didaktiškai apgalvotas darbas su video medžiaga gali praturtinti paskaitą metodine ir turinio prasme. Filmas paskaitos metu reiškia aktyvų mokymąsi, kreipiantį asmenybę komunikacijos emancipacijos kryptimi (Čiučiulkienė, N., Bankauskienė, N., 2015). Siekdamas komunikacijos užsienio kalba emancipavimo, pedagogas, dėstantis užsienio kalbą, turėtų kryptingai tobulinti savo veiklą, analizuodamas savo ugdytinių kalbos mokymosi poreikius, juos atitinkamai derindamas su savo dėstymo metodų repertuaru, nuolat keldamas sau klausimą: „Kaip galėčiau savo ugdytiniams padėti geriau įsisavinti užsienio kalbą?“ Šis klausimas formuoja mini užsienio kalbos mokymosi progra-

mą, kurios esmė – pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimas (angl. *action research*), leidžiantis tiek ugdytojui, tiek besimokantiesiems aktyviai dalyvauti užsienio kalbos mokymosi procese, visiems įsitraukiant į kylančių problemų sprendimą (Cohen, L., Manion, L., Morrison, K., 2007).

## **2. Filmų originalo kalba efektyvumo nustatymas, atliekant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą**

### ***2.1. Pagrindinės pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimo nuostatos, taikant filmus originalo kalba antrosios užsienio kalbos mokyme anglų kalba***

Apibūdinant pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimą, vertėtų remtis V. Koshy (2010, p. 1) teiginiu, apibrėžiančiu veiklos tyrimą kaip metodą, naudojamą mokymo(si) veiklų kokybei gerinti. Nukreiptas į esamos situacijos koregavimą, šis tyrimas negali būti sėkmingas be paties tyrėjo noro keistis, tikslingai padėti ugdytiniais įveikti konkrečias problemas, todėl V. Koshy (2010, p. 1) pabrėžia veiklos tyrimo tikslą – skatinti patį tyrėją mokytis per savo veiklą ir siekti tiek asmeninio, tiek profesinio tobulėjimo, nes veiklos tyrimas yra veiklos ir tyrimo derinys, kada asmuo, metodiškai savęs klausinėdamas, siekia suprasti, pagerinti ar keisti savo veiklą (Cohen, L., Manion, L., Morrison, K., 2013, p. 297). Tokiu būdu pedagoginės veiklos tyrimas kaip tyrimo strategija yra orientuotas ne tik į probleminių situacijų vertinimą bei tiriamųjų asmenų veiklos kokybės gerinimą, bet ir į asmens, atliekančio tyrimą, asmeninės ir profesinės veiklos ištyrimą bei tobulinimą. Tyrimo metu pats tiriantysis turi tapti tiriamuoju ir nuolat vertinti ir reflektuoti savo veiklą: tirdamas keletą besimokančiųjų ar jų grupę, analizuodamas jų veiklas ir ieškodamas būdų kilusioms problemoms spręsti, tyrėjas pats turi juos išbandyti, pritaikydamas praktiškai, vėliau, įvertinęs panaudoto būdo efektyvumą, žiūrėti, ar problema buvo išspręsta, ar buvo pasiekta geresnių veiklos rezultatų. Taigi, tyrėjas yra priverstas nuolat reflektuoti savo veiklą: apmąstyti, įvertinti savo veiklos trūkumus, keisti ir ieškoti efektyvesnių būdų ją patobulinti, jei rezultatas nelabai tenkina, vėl grįžti į ankstesnį ciklą, papildyti turimus duomenis, koreguoti savo veiklą ir taip palaipsniui gilinti savo žinias ir eiti tobulėjimo link. Reflektyvumą, kuris gilina žinias bei skatina kaitą, S. Kemmis ir R. Mc Taggartas (2007, p. 282) laikė vienu iš svarbiausių veiklos tyrimo bruožų.

Šiame tyrime yra svarbūs visi dalyviai, todėl, kaip pastebi N. Bankauskienė et al (2006, p. 68), „visada figūruoja du subjektai: pedagogas tyrėjas, kuris ir tiria, ir pats tobulina, ir pats mokosi iš savo veiklos, taip pat ir ugdytinis, kuris mokosi, gauna pagalbą ir, žengdamas tobulėjimo keliu, moko savo tyrėją pedagogą bei padeda jam susivokti tobulėjimo procese“ (2006). Taigi, pedagoginės veiklos tobulinimo procesas prasideda nuo paties ugdytojo noro tobulėti, tačiau be besimokančiųjų įtraukimo į šią veiklą jo tobulėjimas yra neįmanomas.

Vienas iš svarbiausių veiklos tyrimo bruožų yra jo cikliškumas. Veiklos tobulinimo tyrimo cikliškumui vizualiai pavaizduoti vertėtų remtis N. Bankauskienės et al (2006, p. 69) pateikta schema (žr. 1 lentelę). Iš šios schemos matyti, kad prieš pradėdant kiekvieną veiklos tyrimą, pirmiausia yra *identifikuojama problema ir suformuluojamas probleminis klausimas*. Šį etapą L. Cohenas et al (2007, p. 307) laiko itin svarbiu, nes jame išsikelti ir numatyti tikslai bei uždaviniai, probleminio klausimo formulavimas gali nulemti vykdomo tyrimo sėkmę ar nesėkmę. Taip pat šiame etape N. Bankauskienė et al (2006, p. 68) pataria ištirti veiklos tyrimo aplinką, glaudžiau susipažinti su tiriamaisiais, įvertinti tyrimo realizavimo trukmę, išspręsti etikos klausimus, atlikti su keliamos problemos specifika susijusios mokslinės literatūros analizę, numatyti būsimų metodų repertuarą (Bankauskienė, N. et al, 2006, p. 69).

Kiekvieno veiklos tyrimo svarbi sudedamoji dalis (Cohen, L. et al, 2007, p. 307) yra *tyrimo ir vertinimo procedūrų pasirinkimas* (Cohen, L. et al, 2007, p. 307). Šiame tarpsnyje tyrėjas numato, kokia bus tyrimo imtis, kokius pasirinktą medžiagos rinkimo bei tyrimo vertinimo būdus, kokius taikys mokymo ir mokymo(si) metodus, koku būdu bus paskirstytos užduotys ir kt. Palaipsniui per einama prie *tyrimo atlikimo*.

Atliekant veiklos tyrimą, N. Bankauskienė et al (2006, p. 74) rekomenduoja „nuolat sugrįžti prie tyrimo pradžioje suformuluoto klausimo ir įsitikinti, ar tyrimo metu nenukrypta nuo iškelto ir rūpimos problemos, nes atskiruose tyrimo tarpsniuose buvo keliami vis papildomi uždaviniai, ir, nepavykus pritaikyti kurį nors metodą, buvo imamas kito, koreguojama veikla, renkami papildomi duomenys“. Atitinkamai, norint kuo nuodugniau ir plačiau suvokti tiriamąjį reiškinį, reikia sukaupti kuo įvairesnių duomenų. Tuo tikslu L. Cohenas et al (2007, p. 141) pataria veiklos tyrime taikyti *trianguliacijos principą* – naudoti ne vieną, o du ir daugiau duomenų rinkimo būdų. Tokiu būdu yra išvengiama duomenų bei išvadų subjektyvumo ir šališkumo, yra užtikrinamas tyrimo validumas. Paskutiniu veiklos tyrimo etapu L. Cohenas et al (2007, p. 307) įvardija *duomenų interpretavimą*. Šiame etape tyrėjas interpretuoja duomenis, daro išvadas, vertina atliktą tyrimą, atsižvelgia į padarytas klaidas, tyrimo metu iškilusias problemas. Pateikiamas tyrimo apibendrinimas, rekomendacijos, numatoma su tyrimo rezultatais supažindinti suinteresuotus asmenis.

Apibendrinant galima teigti, kad šis tyrimas visiškai pateisina savo pavadinimą – rezultatai yra pasiekiami per aktyvią tyrėjo veiklą (angl. *action*) ir nuodugnią jos analizę (angl. *research*). Tokiu būdu veiklos tyrimo esmė yra ne tik geriau suvokti probleminę situaciją, nustatyti jos priežastis ir ieškoti būdų ją pakoreguoti, bet ir pakeisti paties pedagogo supratimą apie jo veiklą. Išmokęs reflektuoti ir kritiškai ją vertinti, pedagogas patobulės tiek asmenine, tiek profesine prasme, todėl bus linkęs praplėsti savo mokymo(si) metodų ir priemonių repertuarą, atidžiau vertinti naudojamą mokymo(si) medžiagą, taikomus metodus bei ugdymo programas.

## **2.2. Pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimo, taikant filmus originalo kalba užsienio kalbų mokyme, logika, dizainas ir tiriamieji**

Veiklos tobulinimo tyrimas prasideda formuluojant bendrą problemą: kokioje srityje ugdytiniams reikėtų intensyviausios pagalbos. Aptariant ugdytinių lūkesčius, išryškėja situacija, kad tiriamieji yra studentai, kurie nėra mokęsi vokiečių kalbos, bet jų motyvacija yra stipri. Tiriamieji nori girdėti natūralią kalbą, specifines komunikacines situacijas.

Tyrimas vykdytas 2016 m. vasario–balandžio mėn. Atsižvelgiant į ugdytinių dėstomos antrosios užsienio kalbos (vokiečių) mokėjimo lygį ir socialinius poreikius, nuspręsta dirbti su mokomąja video medžiaga – filmu „EXTRA Deutsch“. Tiriamieji atrinkti patogiosios imties principu. Tiriamųjų imtis – 23 studentai (n-23).

Tiriamieji prieš tai nesimokė vokiečių kalbos arba ją mokėjo minimaliai. Tiriamieji – 23 X universiteto studentai. Amžius – 20–21 metai. Iš viso grupėje yra 12 vaikinių ir 11 merginų.

Vokiečių kalbos paskaitos anglų kalba vyksta 2–3 kartus per savaitę po 1,5 val. Besimokančiųjų grupė yra multikultūrinė. Nors dauguma studentų yra lietuviai, 21,7 proc. – užsieniečiai. Grupės dalyvių kilmės šalys – Lietuva, Italija, Taivanas, Turkija. Vokiečių kalbos lygis – pradedantieji (pagal Europos kalbų matmenis – A1.1).

Tyrimo dalyvaujantiems studentams buvo pateiktas mokomasis serialas – „Extra“. Tai – situacijų komedija, skirta kalbų mokymuisi. Iš viso yra 13 serijų. Filmą galima žiūrėti vokiečių, anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis. Kalbos supratimo įtvirtinimui yra pateikti įvairūs žodyno, gramatikos, kalbėjimo pratimai.

Tyrimo metu studentams buvo keliami užduotys sinchroniškai versti girdimą tekstą iš vokiečių kalbos į anglų kalbą, o po to pateikti vertimo variantą raštu. Respondentams reikėjo reflektuoti vertimo sėkmę ir iškilusias problemas.

Dirbant su filmu originalo kalba, verta akcentuoti veiklos tobulinimo tyrimui svarbius metodinius žingsnius (žr. 1 lentelę).

**1 lentelė.** Veiklos tobulinimo tyrimo metodiniai žingsniai, dirbant su filmu originalo kalba

<b>Pirmasis žingsnis:</b> tiriamosios grupės charakteristika	<b>Būdinga veikla:</b> prieš parenkant filmą, reikėtų atsižvelgti į tikslinę grupę (koks amžius, kalbos lygis, ar moka kitų užsienio kalbų, kokie yra besimokančiųjų pomėgiai, kultūriniai asmenybių skirtumai). Gaunami besimokančiųjų sutikimai dalyvauti pedagoginės veiklos tobulinimo tyrime.
<b>Antrasis žingsnis:</b> ugdymų gebėjimų prioritetų parinkimas	<b>Būdinga veikla:</b> apsisprendžiam, ką akcentuosime: turimas gramatikos, žodyno žinias ar mokymo plane numatytą temą.
<b>Trečiasis žingsnis:</b> filmo turinio parinkimas, atsižvelgiant į pirmojo ir antrojo žingsnio rezultatus	<b>Būdinga veikla:</b> vertinamas atrenkamo filmo turinys, atsižvelgiant į tai, kaip jis siejasi su tikslinės grupės vizija, skatina diskutuoti, plečia krašto pažinimo, tarpkultūrinės žinias, ar yra autentiškas – pavaizduotos tikros gyvenimiškos situacijos, ar vaidina aktoriai, kalbantys gimtąja kalba).
<b>Ketvirtasis žingsnis:</b> metodinio repertuaro formavimas	<b>Būdinga veikla:</b> dirbant su šia konkrečia tiriamųjų grupe, buvo orientuojamasi į komunikacinei kalbos mokymosi kryptčiai būdingus metodus: skatinamas dialogas, naudojant aktualų žodyną, atliekami filmo turinio inspiruoti vaidmenys, inicijuojama trumpa diskusija. Siekiant, kad dėmesys būtų nepertraukiamas ir pastebimos detalės, rekomenduojamos tokios užduotys kaip teisingi/klaidingi teiginiai, įrašomas praleistas žodis ir t. t.). Aptariami gramatiniai sunkumai.
<b>Penktasis žingsnis:</b> paskaitos refleksija	<b>Būdinga veikla:</b> besimokantieji reflektuoja savo rezultatus, akcentuodami padarytą pažangą, diagnozuodami, kodėl jiems pavyko geriau atlikti duotas užduotis.

Atlikus pilotinę studentų refleksijų analizę, išryškėja besimokančiųjų antrosios užsienio kalbos metodų prioritetai. Studentai akcentavo, kad motyvuojančios kalbėti užduotys yra: vaizdo be garso žiūrėjimas/garso be vaizdo klausymasis, kuriant savas stebimo ar girdimo įvykio versijas, subtitrų rašymas; scenos vaidinimas; išmaišyto scenarijaus dėliojimas *iš eilės; istorijos tęsinio kūrimas*. Besimokantieji taip pat teigiamai vertino filmo dalių vertimą.

Daug moderniosios pedagogikos praktikų abejoja vertimo metodu, tačiau jis vis dar populiarus iki šių dienų. Šiandien vertimas suprantamas kaip tikslinga komunikacinė veikla (Pöchhacker, F., 2017). Jam taikomi įvairūs apibūdinimai, tokie kaip *prose translation* (vertimas į užsienio kalbą) ir *version* (vertimas į gimtąją kalbą) arba *direct* (vertimas į gimtąją kalbą) ir *inverse* (vertimas į užsienio kalbą). Užsienio kalbų mokyme skirtingos vertimo kryptys siekia skirtingų mokymo tikslų, pavyzdžiui, atitinkamo frazių vertimo ir stilistinės elegancijos, verčiant į gimtąją kalbą, ar gramatinių struktūrų mokymosi, verčiant į užsienio kalbą (Kittel, C., 2004).



### **3. Studentų požiūrių į filmų originalo kalba naudojimo efektyvumą, mokantis vokiečių kalbos angliškai, turinio analizė**

Studentų požiūris į filmų originalo kalba galimybes, mokantis antrosios užsienio kalbos (vokiečių), komunikuojant angliškai, buvo tiriamas fenomenografinės turinio analizės principu.

Tyrimo situacijos aprašymas. Rengiantis tyrimui, paaiškėjo, kad 70 proc. apklaustųjų neturėjo užsienio kalbos mokymosi, žiūrint filmus originalo kalba, patirties. Juos žiūri tik savarankiškai anglų arba gimtąja kalbomis. Grupė geba suprasti ir vartoti žinomus būtiniausius posakius ir pagrindines frazes, kad patenkintų konkrečius poreikius. Besimokantieji geba prisistatyti ir pristatyti kitą, užduoti asmeninio pobūdžio klausimus (pavyzdžiui, kur gyvena, ką pažįsta, kokius daiktus turi) ir atsakyti į tokius pat klausimus. Studentai gali susikalbėti labai paprastai, jei pašnekovas kalba lėtai, aiškiai ir yra pasirengęs padėti dalyvauti interakcijoje. Kadangi mokymo medžiagos aktualizavimas siejamas su besimokančiųjų patirtimi, interesais, poreikiais, tiriamųjų buvo klausta, ar pageidautų į kalbos mokymosi procesą įtraukti filmus ir su jais susijusias užduotis (Kalvaitis, A., 2014) – 92 proc. atsakė teigiamai, 6 proc. abejojo.

Metodinės veiklos buvo organizuojamos, siekiant optimizuoti turinio supratimo ir dalyvavimo interakcijoje procesus. Pirmiausia su studentais paskaitų metu be išankstinio pasiruošimo buvo žiūrima viena serija be subtitrų, kurios trukmė – apie 25 min., po to detaliam išsiaiškinamam turinio ir atpažintų gramatinių struktūrų supratimo lygis. Namų darbų užduotis – išversti subtitrus/dialogus į anglų kalbą ir tokiu būdu susipažinti su žodynu, panagrinėti gramatines struktūras, įtvirtinant paskaitos metu įgytas žinias.

Svarbiausia tyrimo dalis – filmo originalo kalba efektyvumo diagnostika – buvo tirama uždavus studentams klausimą: „Kaip vertinate vokiečių kalbos mokymąsi, žiūrėdami filmus originalo kalba? Pagrįskite savo atsakymą, nurodydami savo sėkmes ir nesėkmes, mokantis vokiečių kalbos.“

Remiantis fenomenografinės turinio analizės principais, kuriama kokybinių kategorijų sistema. Ši sistema turėtų padėti įvertinti studentų patirties aspektus, mokantis antrosios užsienio kalbos (vokiečių) komunikuojant angliškai, kai mokomasi iš kino filmų originalo kalba. Studentų atsakymai skirstomi į reikšminius vienetus, kai grupuojami tiriamųjų komentarai išplėtoja atskirą prasmės kategoriją, kol ši tampa homogeniška. Toliau kiekvienos kategorijos citatos grupuojamos į subkategorijas pagal žodžių-raktų principą. Skirstant citatas į subkategorijas, išryškėjo tyrimo ribotumai: kadangi klausime buvo koduojamas teigiamos/neigiamos patirties dvipoliškumas, studentų atsakymai taip pat pasiskirstė į dvi kokybines kategorijas. Tai šiek tiek apribojo studentų patirties raiškos turinį, tačiau sudarė galimybes smulkiau išanalizuoti teigiamos ir neigiamos patirties aspektus. Tokiu būdu pirmajai kokybinei kategorijai „Mokymosi vokiečių kalbos, žiūrint filmus originalo kalba, teigiama patirtis“ priklauso visos subkategorijos, įvardijančios visas teigiamas pa-

tirtis (180 citatų). Antrajai kokybinei kategorijai priskiriamos visos subkategorijos, kurios nurodo neigiamas vokiečių kalbos mokymosi, žiūrint filmus ir komunikuojant angliškai, patirtis (157 citatos). Studentų atsakymus sugrupavus į kokybines temines kategorijas, kategorijos koduojamos ir pateikiama jų statistinė raiška. Iš viso užfiksuotos 337 citatos. Pirmojoje kokybinėje kategorijoje „Mokymosi vokiečių kaip antrosios užsienio kalbos, žiūrint filmus originalo kalba, teigiama patirtis“ galima išskirti penkias subkategorijas, akcentuojančias įvairias kalbos mokymosi veiklų teigiamas patirtis.

**2 lentelė.** Kokybinės kategorijos „Mokymosi vokiečių kalbos, žiūrint filmus originalo kalba, teigiama patirtis“ subkategorijų raiška

Nr.	Kokybinė kategorija	Subkategorija	Citata	Citatų skaičius
1.	Mokymosi vokiečių kalbos, žiūrint filmus originalo kalba, teigiama patirtis	1.1. Atminties lavinimas	„<...> lengviau įsiminti, kai frazė siejama su vaizdu ir garsu...“	65
		1.2. Klausymo gebėjimų lavinimas	„<...> lavinasi klausymas ir šnekamoji vokiečių kalba“ „<...> suvokiau, kad jau šį bei tą suprantu...“	48
		1.3. Kalbėjimo emancipavimas	„<...> naudingi kasdieniai žodžiai, frazės; lavinasi tarimas...“	38
		1.4. Gramatikos taisyklių supratimas	„<...> geriau suprantu žodžių tvarką sakinyje“; „<...> galima pasimokyti iš filmo herojaus gramatinių klaidų“; „<...> verčiant išmokau rašybos ir gramatikos...“	18
		1.5. Lyginamosios kalbotyros pradmenų formavimasis	„<...> radau sąsają tarp anglų ir vokiečių kalbų, o tai padeda lengviau suprasti ir išmolti vokiečių kalbą; taip įdomiau mokytis...“	11

Faulstichas (2002), pabrėždamas medijų, o ypač filmų efektyvumą, mokantis užsienio kalbų, ypatingą dėmesį atkreipia į vizualizacijos galimybes, suvokiant ir išsimeriant tekstą. Analogiškus prioritetus akcentuoja ir studentai. Pati gausiausia kokybinė subkategorija yra „Atminties lavinimas“, kurios turinyje išryškėja vienas iš pagrindinių filmų taikymo užsienio kalbų mokymesi metodinių privalumų – regimosios ir girdimosios atminties lavinimo dermė: „<...> lengviau įsiminti, kai frazė siejama su vaizdu ir garsu...“. Pagal Blellą, Leutgę (2008), filmų originalo kalba efektyvumą, mokantis užsienio kalbos, nulemia filmų interakcijos ugdymo galimybės, vizualiai pateikiamo teksto autentiškumas. Šį požiūrį patvirtina antroji teigiama patirtį atskleidžiančios kategorijos subkategorija „Klausymo gebėjimų la-

vinimas“. Studentai akcentuoja faktą, kad sudaromos sąlygos aktyviam klausymui: „<...> lavinasi klausymas ir šnekamoji vokiečių kalba...“. Akcentuojant kalbėjimo emancipavimo aspektą (Čiučiulkienė, N., 2004), verta atkreipti dėmesį į kartu su studentais vykdomo pedagoginės veiklos tyrimo specifiką, pabrėžiant jo cikliškumą, kryptingumą, diskusijos įgalinimą (Kemmi, S., Mc Taggart, R., 2007). Studentai taip pat teigia, kad buvo gilinama komunikacinė kompetencija, intensyviai plėtojamas aktyvus žodynas: „<...> dialoguose naudojami naudingi kasdieniai žodžiai, frazės...“. Taip pat aktyviai praktikuojamas tarimo ir gramatinių modelių įsisavinimas: „<...> lavinasi tarimas; galima pakartoti/įtvirtinti žinias; geriau suprantu žodžių tvarką sakinyje; galima pasimokyti iš filmo herojaus gramatinių klaidų; verčiant išmokau rašybos ir gramatikos; suvokiau, kad jau šį bei tą suprantu; radau sąsają tarp anglų ir vokiečių kalbų...“. Apibendrinant galima teigti, kad užsienio kalbų mokymasis, naudojant filmus originalo kalba, paverčia didaktinį procesą ma-lonia kūrybine veikla: „<...> tai padeda lengviau suprasti ir išmolti vokiečių kalbą; taip įdomiau mokytis...“

Vokiečių kalbos kaip antrosios užsienio kalbos sunkumai atskleidžiami an-troje kokybinėje kategorijoje, kurią sudaro dvi subkategorijos (žr. 3 lentelę).

**3 lentelė.** Kokybinės kategorijos „Mokymosi vokiečių kaip antrosios užsienio kalbos, žiūrint filmus originalo kalba, sunkumai“ subkategorijų raiška

Nr.	Kokybinė kategorija	Subkategorija	Citata	Citatu skaičius
1.	Vokiečių kaip antrosios užsienio kalbos mokymasis, žiūrint filmus originalo kalba	2.1. Klausymo gebėjimų stoka	„<...> ne viską pavyko išgirsti...“	83
		2.2. Aktyvaus žodyno apimties problemos	„<...> sunku buvo suprasti ir išversti kai kuriuos posakius/frazes...“	74

3 lentelėje pateiktos subkategorijos atskleidžia tradicinius antrosios užsienio kalbos mokymosi sunkumus. Tai – klausymo ir teksto supratimo problematika (83 citatos), žodyno plėtros sunkumai (74 citatos). Studentai teigia, kad „<...> ne viską pavyko išgirsti; sunku buvo suprasti ir išversti kai kuriuos posakius/frazes...“. Lygi-nant abi kokybines kategorijas, akivaizdu, kad pirmojoje kategorijoje eksplikuojama daugiau kokybinių subkategorijų, kurios komunikuoja teigiamas patirtis. Netgi tokios neigiamos subkategorijos kaip 2.1. „Klausymo gebėjimų stoka“ perspekty-voje turėtų būti pakankamai greitai įveikiamos, nes patys respondentai teigia, kad „<...> lavinasi klausymas ir šnekamoji vokiečių kalba“; „<...> suvokiau, kad jau šį bei tą suprantu“.

## Išvados

1. Atlikus sampratų „europinis raštingumas“, „filmų originalo kalba naudojimas kaip metodas“ mokslinės literatūros analizę, galima tvirtinti, kad raštingumas siejamas su mokymo ir mokymosi socialinės ir technologinės aplinkos kaita. Jam įtaką daro socialiniai pokyčiai ir greitas komunikacinių technologijų vystymasis, todėl šiandienos mokytojui/dėstytojui siekiant išlikti moderniam, jis skatinamas pasitelkti pamokose/paskaitose televiziją ar internetą ir mokymo veikloje naudoti originalius šaltinius.

2. Siekiant pagrįsti filmų originalo kalba naudojimo efektyvumą, buvo atliktas Pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimas, kuris padėjo suvokti probleminę situaciją – kaip lavinti komunikacinius gebėjimus, nustatyti probleminės situacijos priežastis ir ieškoti būdų ją pakoreguoti bei pakeisti paties pedagogo supratimą apie jo veiklą.

3. Apibendrinant studentų apklausą ir gautus rezultatus, galima teigti, kad vokiečių kalbos kaip antrosios kalbos mokymasis, žiūrint filmus originalo kalba, yra perspektyvus, padedantis efektyviai mokytis užsienio kalbos metodus.

## Literatūra

1. Ambrasė, N. (2012). Pedagogos veiklos tobulinimas: vaikų globos namų auklėtinių rengimas šeimai. Kaunas: Technologija.

2. Altrichter, H. (1990). Ist das noch Wissenschaft? Darstellung und wissenschaftstheoretische Diskussion einer von Lehrern betriebenen Aktionsforschung. München.

3. Altrichter, H., Posch, P. (2007). Lehrerinnen und Lehrer erforschen ihren Unterricht. Unterrichtsentwicklung und Unterrichtsevaluation durch Aktionsforschung, Bad Heilbrunn.

4. Augustinienė, A., Čiučiulkienė, N. Reverse Mentoring as Facilitating Factor for the Development of a Beginning Teacher's Self-authorship Process // Social Sciences = Socialiniai mokslai / Kaunas University of Technology. Kaunas: KTU. ISSN 1392-0758. 2013, Nr. 3(81).

5. Augutis, P. (1996). Pedagoginės sąvokos ir mokymo proceso valdymo aspektai pamokoje. Šiauliai.

6. Bankauskaitė-Sereikienė, G., Augustinienė, A. (2007). Pedagogos veiklos tobulinimas: pagalba VI klasės mokiniams mokytis priebalsių rašybos: mokslo studija. Kaunas: Technologija.

7. Bankauskienė, N., Čiužas, R., Trofimova, R. (2012). Pedagogos veiklos tobulinimas: pagalba skleisti VI klasės mokinių kūrybiškumui dailės pamokose. Kaunas: Technologija.

8. Bankauskienė, N. (2012). Pedagogos veiklos tobulinimas: pagalba skleisti VI klasės mokinių kūrybiškumui dailės pamokose. Kaunas: Technologija.

9. Bankauskienė, N., Čiužas, R., Trofimova, R. (2010). Pedagogų veiklos tobulinimas: pagalba V klasės mokiniams rengti tekstinius dokumentus taikant informacines technologijas. Kaunas: Technologija.
10. Bergfelder-Boss, G. (2011–2012). Theorie-Praxis-Modul II: Aktionsforschung für Weiterbildungsstudierende. Internetinė versija: <http://www.geisteswissenschaften.fu-berlin.de> Žiūrėta: 2016-10.
11. Bewertungstabelle. Internetinė versija: <http://www.unterrichtsdiagnostik.info>. Žiūrėta: 2016-02.
12. Bitinas, B., Rupšienė, L., Žydzūnaitė, V. (2008). Kokybinių tyrimų metodologija. Klaipėda.
13. Boeckmann, K. B., Feigl-Bogenreiter, E., Reiningger-Stressler, D. (2010). Forschendes Lehren. Aktionsforschung im Fremdsprachenunterricht. Verband Österreichischer Volkshochschulen.
14. Chlosta, Ch., Leder, G., Krischer, B. (2008). Auf neuen Wegen – Deutsch als Fremdsprache in Forschung und Praxis, Göttingen.
15. Cohen, A. D. (2014). *Strategies in Learning and Using a Second Language*. Routledge.
16. Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2013). *Research Methods in Education*. Routledge.
17. Cremin, T. (2015). *Teaching English Creatively*. Routledge.
18. Čiučiulkienė, N., (2004). Probleminio mokymosi samprata ir reikšmė aukštajam mokslui. Disertacija. Internetinė versija: [http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:B.03~2011~ISBN\\_978-609-430-085-1/DS.001.0.01.BOOK](http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:B.03~2011~ISBN_978-609-430-085-1/DS.001.0.01.BOOK). Žiūrėta: 2016-01.
19. Gage, N. L., Berlinger, D. C. (1994). Pedagoginė psichologija. Vilnius: Alma litera.
20. Gelūnas, A. (2015). Multilingualism as a Prerequisite of Intercultural Education: From UNESCO Programmes to Sustainable Development Challenges of Modern States. *Sustainable Multilingualism*, (6), p. 16–23.
21. Gläser-Zikuda, M., (2007). Lehramtstudierende reflektieren und evaluieren ihr Unterrichtshandeln – zum Potenzial des Tagebuch-Ansatzes, VS Verlag für Sozialwissenschaften.
22. Guldemann, T., (2003). Internetinė versija: <http://methodenpool.uni-koeln.de/tagebuch/begruendung.html> Žiūrėta: 2016-03.
23. Hahn, N. (2015). Filmbildung im deutschdidaktischen und im DaF-didaktischen Handlungsfeld: eine kontrastive Perspektive. In: Welke, Tina; Faistauer, Renate (Hrsg.) (2015): Film im DaF/DaZ-Unterricht. Beiträge der XV. IDTBozen. Wien: Praesens-Verlag, p. 13–38.
24. Hahn, N., Schöler, M. (2013). Mit Scaffolding zur Fachsprache Film im DaF-Unterricht. In: Info DaF, 6, S. 584–621.
25. Henecka, H. P. (1999). Methoden der Sozialwissenschaften. Internetinė versija: [http://www.sowi-online.de/praxis/methode/methoden\\_sozialwissenschaft](http://www.sowi-online.de/praxis/methode/methoden_sozialwissenschaft)

ten.html Žiūrėta: 2016-03.

26. Jovaiša, L. (2007). Enciklopedinis edukologijos žodynas. Vilnius.
27. Jusienė, R., Laurinavičius, A. (2007). *Psichologija*. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidybos centras.
28. Faulstich, W. (2002). *Grundkurs Filmanalyse*. München: Wilhelm Fink Verlag.
29. Nünning, A., Surkamp, C. (2006). *Englische Literatur unterrichten*. Seelze-Velber: Klett/Kallmeyer.
30. Kalvaitis, A. (2014). Vadovėlių papildančių mokymo priemonių naudojimo tendencijos Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pamokose, *Acta paedagogica Vilnensia*, 2014 32:155.
31. Kniffka, G. (2010). Scaffolding. ProDaZ. Deutsch als Zweitsprache in allen Fächern. Stiftung Mercator. ([www.uni-due.de/prodaz/konzept.php](http://www.uni-due.de/prodaz/konzept.php)) (2014-07-22).
32. Koch, P., Oesterreicher, W. (1994). Schriftlichkeit und Sprache. In: Günther, Hartmut; Otto, Ludwig (Hrsg.): *Schrift und Schriftlichkeit. Writing and Its Use. Ein interdisziplinäres Handbuch internationaler Forschung. An Interdisciplinary Handbook of International Research*. Berlin und New York: 587-604. (=Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 10.1).
33. Leonavičienė, V., Salienė, V. (2013). Žmogus ir žodis I „Inovatyvūs kalbų mokymo(si) metodai šiuolaikiniame ugdymo kontekste“ p. 139–143.
34. Levin, K., Graumann, C. F. (1981). *Wissenschaftstheorie*, Klett-Cotta.
35. Meyer, J. (2006). *Qualitative Research in Health Care*, Third Edition, Blackwell Publishing Ltd.
36. Ohm, U. (2010). Fachsprache. In: Barkowski, Hans; Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): *Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Tübingen/Basel: A. Francke Verlag, S. 75.
37. Peterson, S. S., Heywood, D. (2007). Contributions of Families' Linguistic, Social, and Cultural Capital to Minority-Language Children's Literacy: Parents', Teachers', and Principals' Perspectives. *Canadian Modern Language Review*, 63(4), 517–538.
38. Pöchhacker, F. (2017). Simultaneous Interpreting: A Functionalist Perspective. *HERMES-Journal of Language and Communication in Business*, 8(14), 31–53.
39. Rajeckas, V. (1999). *Mokymo organizavimas*. Kaunas: Šviesa.
40. Ramonienė, M. (2014). Kalbų vartojimas darbe didžiuosiuose Lietuvos miestuose. *Lietuvių kalba*, (5).
41. Rehm, G., Uszkoreit, H., Dagan, I., Goetcherian, V., Dogan, M. U., Mermer, C., Oeter, S. (2014). An Update and Extension of the META-NET Study “Europe’s Languages in the Digital Age”. Proceedings of the Workshop on Collaboration and Computing for Under-Resourced Languages in the Linked OpenData Era.

42. Rowsell, J. (2013). *Working with Multimodality: Rethinking Literacy in a Digital Age*. Routledge.
43. Schoroškienė, V., Bacevičienė, A. (2011). Informacinių tekstų skaitymo gebėjimų ugdymas pradinėse klasėse//Pasaulis vaikui: ugdymo realijos ir perspektyvos (tęstinis mokslo straipsnių leidinys, 4 tomas). Edukologija (ISBN 9789955207160).
44. Staskevičienė, V., Bankauskienė, N. (2012). Pedagoginės veiklos tobulinimas: darbas su globojamu vaiku ir jo šeima. Kaunas: Technologija.
45. Stiletto, S. (2012). Methoden der Filmarbeit. Herausgegeben von der Bundeszentrale für politische Bildung und Vision Kino. ([www.kinofenster.de/lehmaterial/methoden](http://www.kinofenster.de/lehmaterial/methoden)) (2014-07-30).
46. Thaler, E. (2010). Filmdidaktik. In: Hallet, Wolfgang; Königs, Frank G. (Hrsg.): Handbuch Fremdsprachendidaktik. Seelze-Velber: Klett/Kallmeyer, p. 142–146.
47. Vaišnienė, D., Zabarskaitė, J., Rehm, G., Uszkoreit, H. (2012). The Lithuanian Language in the Digital Age. Springer.
48. Walczak-Niewiadomska, A. (2015). Sprawozdanie z 19th European Conference on Literacy 13–16 lipca 2015, Klagenfurt, Austria. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*, (Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum nr 21/2015).

# EDUCATIONAL VISTAS OF ACTION RESEARCH WHILE TEACHING GERMAN IN ENGLISH: THE ASPECT OF FEATURE FILM USE

**Assoc. Prof. Dr. Nijolė Čiučiulkienė**

*Aleksandras Stulginskis University*

**Jurgita Lukienė**

*Kaunas University of Technology; Erfurt University, Phd student*

## **Summary**

The European Commission actively promotes linguistic diversity. In addition to their native languages, European citizens should be able to communicate in at least two foreign languages (Gelūnas, 2015; Walczak-Niewiadomska, 2015). Moreover, globalization processes bring to language classes such innovations like teaching a second foreign language (German) using English as *lingua franca*. This idea brings a challenge to a foreign language teacher, because in order to be effective, teachers have to expand their roles, change training/teaching methods and the content of curriculum material. For this reason, it is particularly important to provide interesting, relevant and motivating material which would enable learners make their learning German active, promote their improvement not only in German but in English as well and develop individual learning and self-assessment skills (Leonaviciene, Saliene, 2013). To monitor all these processes, teachers should be not only educators but researchers as well.

Action research is a powerful tool for changing and improving both teaching and learning partners: a teacher and a student. The methodological scope of the action research is impressive. It can be used in almost any setting where a problem, tasks and procedures cry out for mutual solution of a teacher and a learner (Cohen, Manion, Morrison, 2007).

After fulfilling a diagnostic stage of the action research that analyzed students' language acquisition level and their expectations about learning German as a second language, the authors of this research paper have chosen the method of applying movies in the original language. This method is analyzed by many authors (Blell, Leutge, 2008). The action research question was how to help English students to improve their German speaking skills while watching movies. This question implied such activities as listening comprehension, interpretation, subtitling, and independent sound recording.

At the end of the action research, the following advantages of the method were revealed: students stated that they improved not only German but English as well; it was easier to memorize vocabulary when watching movies in original (German) language and comparing it to English when a phrase was associated with



an image and sound and to develop listening and speaking skills. Weak points were highlighted as well: students were not able to hear everything and it was difficult to understand and translate idioms.

**Keywords:** learning second foreign language in English, information technologies, movie in original language, foreign language teaching and learning, translation

## AUTORIŲ LYDRAŠTIS

**Autoriaus vardas, pavardė:** Nijolė Čiučiulkienė

**Mokslo laipsnis ir vardas:** socialinių mokslų daktarė, docentė

**Darbo vieta ir pareigos:** Aleksandro Stulginskio universiteto Filosofijos, psichologijos ir profesinės edukologijos katedra

**Autoriaus mokslinių interesų sritys:** komunikavimo emancipavimas, mokytojų rengimas, mentorstė/reversinė mentorstė, probleminis mokymasis (PBL)

**Telefonas ir el. pašto adresas:** nijole.ciuciulkiene@asu.lt

**Autoriaus vardas, pavardė:** Jurgita Lukienė

**Darbo vieta ir pareigos:** Kauno technologijos universiteto lektorė

**Autoriaus mokslinių interesų sritys:** pedagogika, lingvistika

**Telefonas ir el. pašto adresas:** jurgita.lukiene@ktu.lt

## AUTHORS' COVER LETTERS

**Author's name and surname:** Nijolė Čiučiulkienė

**Academic degree and name:** Doctor of Social Sciences, Associate Professor

**Workplace and position:** Aleksandras Stulginskis University, Department of Philosophy, Psychology and Vocational Education

**Author's research interests:** emancipation of communicating, teacher training, mentoring/reverse mentoring, problem-based learning

**Telephone and e-mail address:** nijole.ciuciulkiene@asu.lt

**Author's name and surname:** Jurgita Lukienė

**Workplace and position:** Kaunas University of Technology, Department of Intercultural Communication and Modern Languages, Lecturer

**Author's research interests:** pedagogy, linguistics

**Telephone and e-mail address:** jurgita.lukiene@ktu.lt